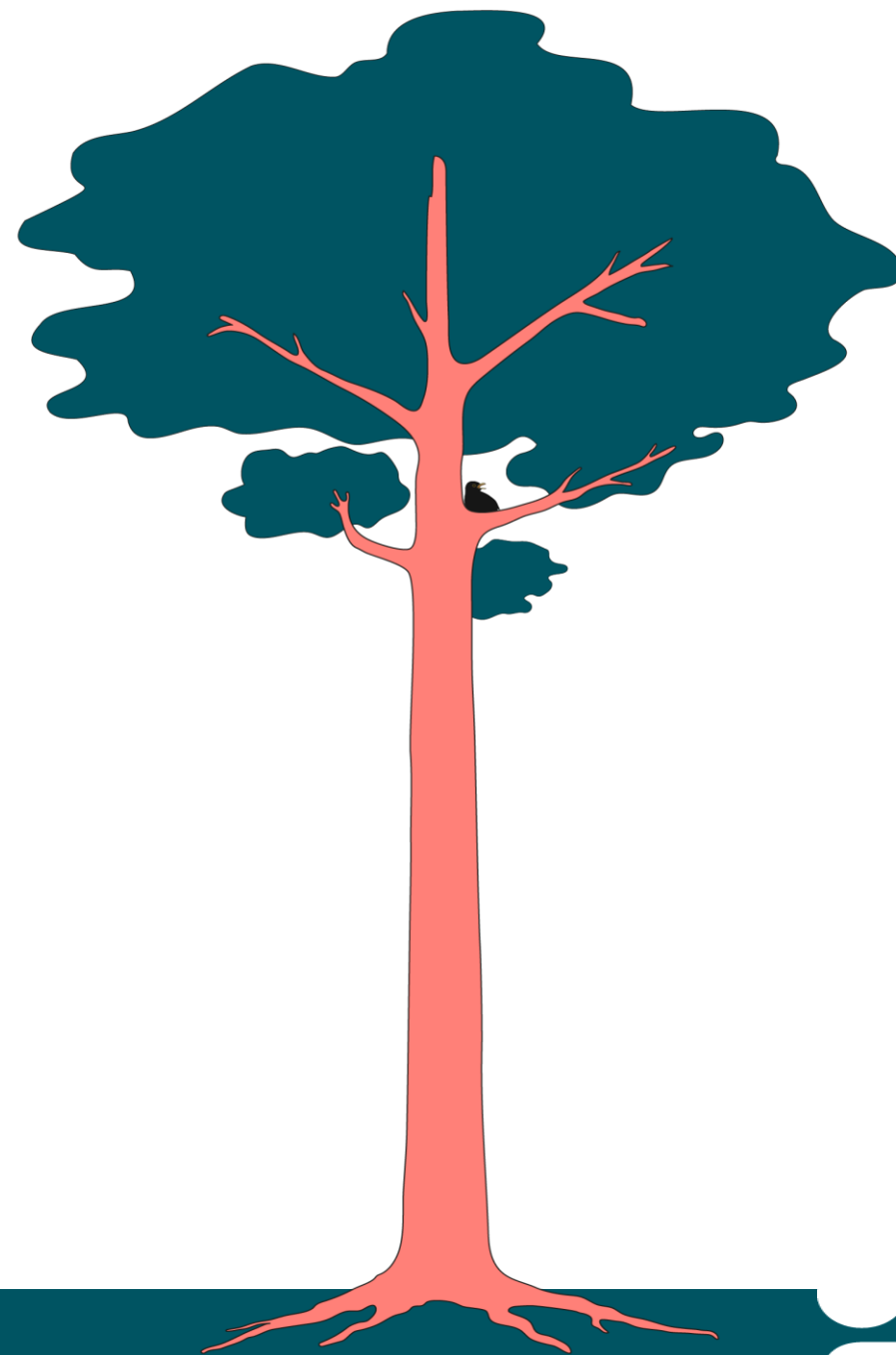

AI och språkteknologi i språkpolitiskt perspektiv

Rickard.Domeij@isof.se

Vad är språkteknologi och AI?

Språkteknologi utgörs av både **tekniker** och **språkresurser** (lexikon, korpusar etcetera).

Teknikerna tar form som programvara, medan resurserna är den information som programvaran utnyttjar.

- Lexikon
- Språkmodeller
- Korpusar
- Informationssökning
- Språkkontroll
- Maskinöversättning
- Talteknologi
- Chatbottar

Bästa språket (2005/06:2)

- Centralt för att främja en god utveckling på språkteknologiområdet är att systematiskt bygga upp stora text- och taldata-baser ... [Det] är kostsamt och arbetskrävande samt fordrar långsiktig planering och handlar om att skapa språkteknologiska basresurser för att utveckla välfungerande språkteknik.

Främja språkteknologisk och terminologisk utveckling

Slå upp

Bilder och filmer

Nä

SPRÅK KRAFT

Empower new Swedes

534 939+
DOWNLOADS

READING

WATCHING

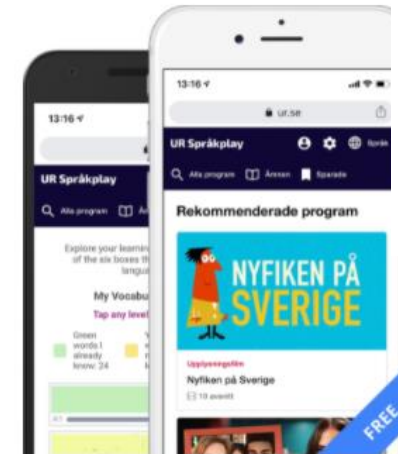
LEARNING

Språkkraft Reading Coach

SVT Språkplay

UR Språkplay

Till Från Båda

- albanska
- amhariska
- arabiska
- azerbajdzjanska
- bosniska
- engelska
- finska
- grekiska
- kroatiska
- nordkurdiska
- pashto
- persiska
- ryska
- serbiska (latinskt)
- serbiska (kyrilliskt)
- somaliska
- spanska
- svenska
- sydkurdiska
- tigrinska
- turkiska

Infrastruktur för språken i Sverige

Förslag till nationell språkinfrastruktur för det digitala samhället

Regeringsuppdrag att främja utveckling av en nationell språkinfrastruktur för talbaserade tjänster

TALET HÖRS (OCH SYNS) FÖR ALLA - I REALTID

Lingsoft har utvecklat en lösning för SVT för undertextning av direktsända väderleksrapporter genom taligenkänning. Projektet var en del av svenska Post- och telestyrelsens tillgänglighetsprojekt, och resultatet medförde även betydande språkligt kapital till Sveriges nationella språkresursbank.

Vi bygger infrastruktur för framtidens forskning

Nationella språkbanken arbetar för att bygga upp en svensk e-infrastruktur för forskning i språkteknologi, språkvetenskap och andra ämnesområden som bedriver forskning baserad på språklig data.

Search

European Language
Resource Coordination

[Home](#)

[Discover](#)

[Resources](#)

[Services](#)

[Events](#)

[Anchor Points](#)

[News](#)

[Helpdesk](#)

European Language Resource Coordination — supporting Multilingual Europe

Subscribe to Newsletter

Covid-19 MLIA

European Language Data Space

Home

About

Related Initiatives ^

News

Events

Help v

[ALT-EDIC](#)

[European Language
Resource Coordination](#)

[European Language Grid](#)

[European Language
Equality](#)

[META-SHARE](#)

European Language Data Space

Data for everyone - Share. Connect. Benefit.

Unleash the potential of data – for EU businesses and citizens.

The European Language Data Space aims at building a trustable, EU-compliant data market for the exchange of language resources in the public and – even more importantly – in the private sector.

With the aim of developing a strategic research, innovation and deployment agenda to achieve digital language equality in Europe by 2030

In its resolution **Language equality in the digital age** (2018), partially based on the 2017 [STOA study](#) with the same name, the European Parliament recommended to “*establish a large-scale, long-term coordinated funding programme for research, development and innovation in the field of language technologies, [...] tailored specifically to Europe’s needs and demands*”, and to create an “*LT platform for sharing of services*” to secure Europe’s “*leadership in language-centric AI*”¹.

These recommendations are addressed by **European Language Equality (ELE)**, a new EU project coordinated by **ADAPT Centre** (Dublin City University) with the aim of developing a strategic research, innovation and deployment agenda to achieve digital language equality in Europe by 2030. The project does not only involve the consortium partners **ADAPT Centre** (Dublin City University), **DFKI**, **Charles University**, **ILSP**, and **University of the Basque Country**, but also **53 additional partners** from industry, research and many different networks, initiatives and associations from all across Europe.

Vad är språkteknologi för små språk?

Vad är språkteknologi och vad används det till? Och varför saknas det teknologi för små språk? Trond Trosterud, professor i samiska språk vid Giellatekno på universitetet i Tromsø, Norge berättar varför språkteknologiska verktyg är viktiga för att kunna *läsa, skriva, förstå* och *prata* små språk i Norden.

Trond Trosterud under en undervisning om språkteknologi på Tromsø universitet. Foto: Dagmara Szydłowska.

Vad är egentligen språkteknologi?

”Språkteknologi är läran om hur en dator kan programmeras för att hantera mänskligt språk. Utan fungerande teknologiska verktyg blir det svårt att lära sig och utveckla ett språk idag.

Först måste du kunna läsa språket på skärmen. Nästa steg är att kunna skriva och då behöver du ett tangentbord för mobiltelefonen och datorn. Sen behöver du veta om det du har skrivit är rätt och då behöver du ett rättstavningsprogram. Du vill kanske också ha en grammatikkontroll.”

Vilka språkteknologiska verktyg finns i dag?

I tabellen nedan finns en översikt över vilka verktyg som allmänheten kan använda och ladda ner för några av de små språken i Norden. Informationen i tabellen är i första hand baserad på vad som finns på Divvuns och Giellateknos hemsidor.

Språk	Digital ordbok	Tangentbord: dator + mobil	Rättstavningsprogram	Grammatik-kontroll	Ljudteknologi*	Maskinöversättning**
Nordsamiska	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Lulesamiska	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Kvängiska	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Meänkieli	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
Färöiska	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej

*Med ljudteknologi menas antingen talsyntes (automatisk uppläsning) eller automatisk röstigenkänning.

**Maskinöversättning till ett nordiskt majoritetsspråk, till exempel svenska, norska eller danska.

Språkteknologiskt initiativ

1. Uppmärksamma betydelsen av språkteknologi för de små språken i Norden
2. Inkludera de små språken i Norden i arbetet med European Language Equality
3. Arbeta för att öppna techjättarnas plattformar för språkteknologi för små språk

Konkreta insatser:

- Rapport med kartläggning och strategi
- Utbildning av ambassadörer och slutanvändare
- Webbportal
- Nordisk konferens i Trondheim 5-6 november

D1.38

**Report on the Nordic
Minority Languages**

Authors	Sjur Nørstebø Moshagen, Rickard Domeij, Kristine Eide, Peter Juel Henriksen, Per Langgård
Dissemination level	Public
Date	09-05-2022

Språkteknologi lärs ut till slutanvändare

Tänk dig att du inte kan använda Google translate, att ditt tangentbord inte har ditt språks tecken eller att GPS:en saknar uppläsare på ditt språk. Så ser verkligheten ut för flera små språk i Norden – men det finns viss hjälp att få.

I september 2022 anordnade projektet Små språk i Norden i samarbete med Giellatekno vid Tromsø universitet, och med finansiering av kunskapsdepartementet i Norge, en kurs i installation och användning av språkteknologiska program för de nordiska minoritetsspråken nordsamiska, lulesamiska, meänkieli, kvänska och färöiska. Syftet är att sprida språkteknologiska verktyg för små språk till dem som behöver för sin egen språkanvändning och språkinlärning eller till lärare som lär ut ett litet språk till andra.

Här berättar några kursdeltagare om varför de går kursen, om språkteknologi och situationen för deras språk samt hur de ska använda och sprida kunskaperna vidare till slutanvändarna.

Reetta Tornensis och Anna Wasaara. Deltagare i kursen i språkteknologiska program. Tromsø, Norge.

Reetta Tornensis och Anna Wasaara arbetar som språkkonsulenter i nordsamiska på Samiskt språkcentrum i Sverige.

Varför går ni den här kursen?

Reetta: ”Jag vill lära mig hur vi kan utveckla och använda språkteknologiska verktyg. Det finns till exempel [Divvun.no](https://divvun.no) idag, en online-portal med flera olika skrivstöd på samiska och andra språk som är användbar.”

Anna: ”Jag är intresserad av det samiska språket och vill lära mig mer om språkteknologi för att kunna sprida kunskapen vidare. Jag och min kollega ska i första hand lära ut till kollegor och medarbetare på Sametinget.”